

tuksella, että siinä missä hän nyt käytti sanoja I. W. W. hän silloin käytti sanoja sosialistipuolue ja sosialisti. Tämä puhe oli hyvä kylläkin meidän kannalta kaikessa muussa paitsi, että I. W. W.:stä tehtiin ainoa autuaaksi tekevä. Syy siihen, että Korpi nytkei vielä sattui puhumaan sitä mitä hän virallisesti puhui joitakin vuosia sitten oli se että Marquette kauntin sheriffi ja ainakin neljä muuta "heijastusta" häikäsi hänen silmiään.

Se tilaisuus oli paras agitatorin tilaisuus mitä radikaalit meidän hyväksimme saattavat panna toimeen, kun se asia vaan oikein, ilman ennakkoluuloja ratkaistaan. Mutta jos sokeasti "uskotaan" johonkin oppiin, niin niille kai on turhaa mitään asiaa selvittää. Siitä sokeasta uskosta johtuu, että jos joku s. s.-järjestön puheista olisi puhunut saman puheen ja käyttänyt samat sanat, niin meidän "naapurimme" olisivat huutaneet täyteen kurkkua, että sellaisia matelijoita ja raukkamaisia lurjuksia ne sosialistit ovat.

Mutta että ei minua voitaisi syyttää todistamattomuudesta, niin pienen tähän joitakin muistilpanoja. Tähän tapaan Korpi puhui:

Jos täällä on kielenkääntäjiä, niin ottakaa tarkoin huomioon mitä minä sanon. Meitä syytetään siitä että me tahdomme hävittää omaisuutta. Mutta me emme halua hävittää omaisuutta. Me emme halua hävittää kaivantoja. I. W. W. ei halua, että yhtiön tiiltä väkivaltaisesti selnästä irrotetaan, sillä se olisi tehdyn työn hävittämistä ja me emme halua hävittää työläisten käsillä rakennettua työtä. Meitä syytetään, että me käytämme väkivaltaa, mutta me emme hyväksy murhia eikä omaisuuden hävittämistä. Riippuu kapitalisteista, jos me saamme rauhallisesti järjestystä. Minä me tahdomme hävittää on nälkä ja kurjuus ja miljoonen leskien ja orpojen kyynelöt. Tämän me tahdomme tuhota. Tämän me tahdomme tehdä rauhallisesti ja jos meille tämä oikeus annetaan, niin meistä tulee tämän maan asukkaita ja hyviä kansalaisia, jotka kontrolloeraamme tuotantoa.

Sama sävy siis kuin 10 vuotta sitten, ero vaan siinä, että Korpi silloin yhäkällä pani pumasin lipun leluun liittohallitus, valtio- ja kauntin kapitoolin katolle. Sitä ei tehty nyt, sillä se olisi puheen tehnyt vanhaaksi ja sen tilalle rullaan oli asetettu sanat: I. W. W. teollisuus departmentinsa kautta hallitsee tuotantoa. (Ei tuotantoa, kuten Filppula väitti Marquetten väittelyssä). Ihme kyllä Korpi ei haukkunut sanallakaan sosialisteja tälläkertaa, joten siitä puolesta se jäi lyhyeksi.

Tilaisuudessa kerättiin kolehti "kirjallisuuden ja sanomalehdistön levittämiseksi", kuten Korpi sen esitti, mutta kun sitä keräämässä oli hyvin arveluttavia "teollisuustyöläisiä", niin eihän siihen tiennyt työntää hiellä ansaittuja tinojaan, jos se "kirjallisuus" olisi sattunut olemaan 52 lehteä käsittäviä lakikirjoja.

William Risto on ottanut yölepakon tavan ja on liikkeellä siis ainoastaan pimeän aikana. Hän on liikkunut näillä ympäristöillä jo parisen viikkoa, mutta ei häntä monikaan ole nähnyt päivän aikana. "Heijastakohan" hänen silmissään se Michiganin syndikaalisti-laki, vai mikä lienee.

JEHU.

WHEELING, WEST VA.

Tervehdys täältä Wheelingistä! Olen varma että on ensimmäinen kerta, kun tästä kylästä luetaan kirjeot Toveritarin palstoilla. Ei täällä ole tunte kyllä, tarpeeksi paljon suomalaisia, saadaksemme mitään aikaa yksinämme. Vaan mainitsenpa että osaston jäseniä olemme silti ja otamme vähän osaa toimintaan kun vain voimme. Kuulomme nimittäin s. s.-osaston Martins Ferryssä Ohio. Mikä lienee syytä, ettei täällä suomalaiset viihdy. On eikä yksil syy se, että ei ole joukkomme isompi, eikä kovin puoleensavetäviksi muodostu toimeenpanemamme huvittelaisuudet, sillä joka nimittäin on ainoastaan huvitteluun innostunut. Täytyy kuitenkin mukautua olosuhteiden mukaan. Emme voi kaikkia muuttaa sinne missä olisi kaikki n. s. suurempaa. Koetetaanpa itse saada täälläkin yhteistoiminta entistä toverillisemmäksi.

Wheelingin TYTTÖ.

MARTINS FERRY OHIO.

Kevään suloisimmat hetket ovat kulumassa, siis toivon kaikille raatajatovereille heipasta kesää. Jospa tämä

yhteiskunta olisikin vakavammilla perustuksilla tai sille pian saataisi, ettei ihmislasten elämä olisi vain taistelua, niinkuin se on nyt, taistelua vallasta, taistelua olemassaolosta, että voisi kiinnittää huomiotaan johonkin kauempanaan, jaloimpaan.

Meidän näyttämöitä esitettiin 19 p. huhtikuuta arvokas kappale, nfm. "Murtuneita". Kyllä se olisi sietänyt vain naapurikylän tovereidenkin saapua katsomaan. Yorkvillekin oli vain yhdellä edustettuna, vaikka parempi sekin, kuin ei mitään. Miksi ette tule haalille, käyttökö jossain muulla haaleilla, vai? Yorkvillessä, luullakseni, on suomalaisia yhtä paljon kuin Martins Ferryssäkin.

Yhä vielä saapuu silloin tällöin yhdelle ja toiselle murheviesti kaukaisuudesta synnyinmaasta. Eräs toveritar sai taillakin hiljattain tiedon isänsä joutuneen verivuoden uhriksi. Ei siis olleet vanhatkaan turvattu. Selkaperäisempiä selityksiä kuolemasta ei ollut kirjeessä mainittu.

Parhaat tervehdykseni sinulle, lukija.

IDA NIEMELÄ.

GREEN, MICH.

Kuulin kuiskausta, että osasto panee toimeen perheiltaman tk. ajalla. Oihihan se hauskaa.

Lainakirjastoa hommaa osastomme. Se onkin parhain mitä voimme tehdä. Tieto on valtaa! Tietoisuus meillä työläisillä on parhain ase luokkataistelussa.

Lasten litamatulot, \$15.00, on päätetty käyttää lasten sunnuntaiopetuksen oston. Akkain litaman tulot, \$80.00, tullaan käyttämään istuimien hankkimiseen haalillemme y. m. tarpeisiin.

Sanna Kannasto tulee tänne puhumaan kesäk. 17-18-22 p. Päivämäärät sopisi jokaisen painaa mieleensä. Mennäänänpä joukolla kuulemaan mitä Sannalla on sanomista.

I. M.—NEN.

VANHA TARINA, JOKA USEIN UUDISTUU

(jatkoa seltsämänneltä sivulta)

rintansa alla; se sai hänen mielensä niin lämpöiseksi, toi ennen aavistamattomia riemun tuulahduksia. Hän saisi pidellä sylissään olentoa, joka olisi osa hänestä itsestään ja siitä, jota hän rakasti, saisi tuntea pienten kärtösten haparoivan rintojaan, näkisi pienen, pehmoisen suun imevän niistä ravintonsa. Tällaisessa tunnelmassa kului jokunen viikko mutta kun ei häntä, jonka kättilö kyllä todistivat, että lapsi olisi pitänyt jakaa tämä riemuista tieto, kuulunut matkoiltaan tule-

vaksi, nousi mieleen hätäinen, ahdistava tunnelma. Helmi odotti tuskaisesti, viikot vieri odotettu ei tullut, ei antanut itsestään mitään tietoja. Vasta loppukäynnillä sai Helmi tietää että herra Brun oli matkustanut Norjaan, jossa hänellä oli vaimo ja lapsi. Epätoivoisena salasi Helmi onnetonta tilaansa ympäristöltään, kukaan ei tiedä, mitkä katkerat tunteet hänen sielussaan risteili; ihme ettei hän etsinyt viihdykettä poltavalle tuskalleen lahden vilpöisissä laineissa, jonka rannalla hän niin usein istui myöhään yöhön. Hän odotti loppuun asti odotti hetkeä jolloin yhteiskunta hänen nuoren elämänsä häpeän polttoraudalla leimaa. Sitten eräänä myrskyisenä syysyönä synnytti hän poikalapsen. Kukaan ei ollut hänen tuskiaan lieventämässä, ei apua antamassa, yksin hän kesti ja kärsi kaikki. Seuravana aamuna kun Helmi ilmestyi kartanon palvelusväen joukkoon töitä suorittamaan, oli hän heidän mielestään niin kalpean ja valjun näköinen. Epäilykset saivat vahviketta.

Karjakko, joka eniten oli Helmiä silmällä pitänyt, meni ja tarkasti hänen huoneensa ja tällä kertaa saikin hänen juorunhaluinen mielensä täydellisen tyydytyksen. Sängyn alla oli säkki, josta avatessa löytyi pieni kylmä ruumis kultaaltaan aivan mustan sinervä, pää oli pistetty säkin nurkkaan, nuora kaulan ympäri kuristettuna. Nähdessään salaisuutensa paljastettuna, pyörytti onneton tyttö; virvottuaan oli hän niin heikko ettei auttamatta vuoteelle päässyt. Hän sai kohtaan kuumeen maaten tiedottomana useamman vuorokauden. Mikä katkera kohtalon iva, ettei kuoleman armahtava käsi häntä pelastanut.

Hän toipui vähifellen. Ja viimein oli hän jo niin voimistunut, ettei äkykeni kuulusteltavaksi. Erettymätöin oikeus syytti häntä lapsen murhasta. Lääkäri sekä kättilö kyllä todistivat, että lapsi oli syntynyt kuolleena, sekä että Helmi oli vajonnut synkkämieli-

syiteen, joka lähenteli mielenhäiriötä. Näistä lieventävistä asiahaaroista huolimatta oli Helmin tuomio neljä vuotta kuritushuonetta.

Olin itse oikeudenkäynnissä läsnä. Olin silloin vielä miltei lapsi, mutta koskaan ei haihdut mielestäni tuon kalpean tyttöksen epätoivoinen katse kuullessaan kohtalonsa. Hänen silmissään välähti voimaton raivo, se söpöpi mieleeni, eikä monet pitkät vuodet ole voineet sitä haihduttaa. Silloin en sitä niin ymmärtänyt, mutta nyt kun jo voin ajatella kypseneen naisen mielellä, nyt voin käsittää, mitä on olla yksin häväisty, hyljätty ja syytetty oman lapsensa murhasta. — Ja mies — joka kaikkeen tähän oli syyppä? — Hän kulki vapaana kunnioitettuna; kansalaisena pää ylpeänä pystyssä — Alma Mellin.

UUSI TÄRKEÄ OPPIKIRJA ILMESTYNYT.

Toverilehtiemme kustannuksella on ilmestynyt uusi tärkeä kirja Amerikan suomalaisten luettavaksi. Sen nimi on "Yhdysvaltain valtiolliset puolueet" ja kirjottaja James Oneal.

Kirja käsittelee siis Amerikan valtiollisten puolueiden historiaa ja semmoisena se antaa mainion yleiskäsitteksen Amerikan valtiollisten muotojen ja taloudellisen kehityksen muodostumisesta tasavallan alkuaikojalta alkaen.

Amerikan taloudellisen ja valtiollisen historian ymmärtäminen on tärkeä asia ei ainoastaan kaikille niille, jotka ovat pysyvästi asettuneet asumanaan Amerikassa, mutta kaikille, jotka pyrkivät ymmärtämään niitä ehtoja ja oloja, jotka ovat vaikuttaneet Amerikan työväenliikkeen muodostumiseen semmoiseksi mimmoinen se on ollut ja mimmoinen se nyt on.

Tällä Onealin kirjalla on oikeus vaatia oppikirjan oikeutta ja asemaa Amerikan suomalaisen työläisten keskuudessa. Se sopii yleisoppaaniksi, jonka ympärille opiskeleva työläinen voi koota niin laajoja aineksia ja lisätietoja kuin suinkin voi.

Itse opiskelevalle työläiselle on hyvin tärkeitä tietoja, että hänen käytettävään on joku yhtäjaksoinen ja selvä esitys, jonka johdolla voi tuntea tutkimusharrastuksia synnyttäneiden kysymysten yksityiskohtin.

Järjestelmällisyyden puute ja hajanaisuus on itseksensä opiskelevan pahin kompastuskivi. Opiskelu ei tuota kunnollisia tuloksia, ellei noudata suunnitelmaa, "lukusuunnitelmaa".

Juuripa — voidaan hyvällä syyllä sanoa — lukusuunnitelmaksi soveltuu nyt ilmestynyt Onealin kirja paremmin kuin mikään muu ennen suomenkielillä ilmestynyt Amerikan valtiollista ja yhteiskunnallista elämää käsittelevä teos. Se synnyttää lukijassaan lukemattomia kysymyksiä ja herättää harrastusta etsimään vastauksia kysymyksille. Se opastaa ymmärtämään yhteiskunnallisen valtiollisen kehityksen lakeja elävästi, sillä Amerikan, enemmän kuin minkään muun maan kehitys, on räikeästi havainnollista, selvisä piirteissä ilmenevä. Sitä ei häiritse muinaishistoriallisten tottumusten idealistiset harhakuvat ja eksyykset.

Kirja, jonka merkitykseen ja tärkeyteen ylläoleva koskettelee, levittävät kaikki kustannusyhtiöt ja niiden asiamiehet ja kirjakaupat. Painakaa mieleenne, luettuanne tämän, että Onealin kirjottama "Yhdysvaltain valtiolliset puolueet" on hankittava ensitilassa! Etsikää asiamies, ettei asiamies etsi teitä. Kirjottakaa Toverin kirjakauppaan, elleite tapaa asiamiestä. Kirjan hinta on kovin kansiin sidottuna ainoastaan \$1.25.

Tilataan osotteella:

TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.

Lasten Näytelmäkirjoja

TOVERIN kirjakaupasta on saatavana seuraavia lasten näytelmiä:

NOUSEVA KOSTO, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
SAITURIN HANHET, 1 näyt. 5 henkilöä	25c
ONNEN TIE, 2 näyt. 12 henkilöä, ...	25c
KUNNAN ELÄTTI, 1 näyt. 5 henkilöä, ...	25c
ÇOLUMBIAN KUKKATARHA, 1 näyt. 7 henkilöä ...	25c
TÄDIN MARJAT, 2 näyt. 7 henkilöä, ...	25c
VALON TIELLÄ, 2 näyt. 12 henkilöä	25c
OIKEALLE TIELLE, 12 henkilöä, ...	25c
RAHAPRINSESSAN SURUJA, 15 henkilöä	25c
JOULU-AATTONA, 10 henkilöä	25c
LASTEN JOULU, 11 henkilöä, ...	25c
UNTA VUONNA 1916, 9 henkilöä, ...	25c

Lasten näytelmäkirjallisuuden menekki on niin pientä, että kirjoja ei muuten kannata kustantaa, kun että osastot tilaavat kutakin kirjaa niin monta kappaletta kuin näytelmässä on henkilöitä. Tämä ei rasita osastoja syystä, että roolien kirjottaminen ja niistä maksaminen jää silloin pois.

Jos osasto tilaa kaikki kappaleet, niin siinä tapauksessa annetaan 10 prosentin lisähyvitys.

TOVERI, Box 99, ASTORIA, ORE.